

1. ΚΩΣΤΑΣ ΦΩΤΑΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Μέσο:ΕΘΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: ...11/03/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: ...11/03/2018

Σελίδα:2

Κώστας Φωτάκης

«Η Tesla δίνει σήμα και για νέες επενδύσεις, λέει ο αναπληρωτής υπουργός Ερευνας και Καινοτομίας»

24-25

Συνέντευξη

ΚΩΣΤΑΣ ΦΩΤΑΚΗΣ

Η TESLA ΔΙΝΕΙ ΣΗΜΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Ο αναπληρωτής υπουργός Ερευνας και Καινοτομίας μιλά για τις επίμονες προσπάθειες της κυβέρνησης για ένα νέο παραγωγικό πρότυπο που θα βασίζεται στην οικονομία της γνώσης.

ΣΤΟΝ ΝΙΚΟ ΜΑΣΤΟΡΑ
nmastoras@24media.gr

Η ΕΛΕΥΣΗ της Tesla στην Ελλάδα είναι η αρχή ενός νέου τύπου επενδύσεων στη χώρα, που θα βασίζεται στην έρευνα, την καινοτομία και την οικονομία της γνώσης. Το επόμενο διάστημα, εξάλλου, αναμένονται αφίξεις και άλλων μεγάλων εταιρειών στη χώρα, που θα επενδύσουν στο υψηλής ποιότητας ερευνητικό και επιστημονικό δυναμικό, ιδρύοντας νέες μονάδες έρευνας και ανάπτυξης – και «φρενάροντας» έτσι το φαινόμενο του brain drain που εντάθηκε τα χρόνια της κρίσης. Ο αναπληρωτής υπουργός Ερευνας και Καινοτομίας, Κώστας Φωτάκης, με συνέντευξή του στο «Έθνος της Κυριακής» τονίζει ότι το παλιό ελληνικό «μοντέλο» της χώρας-ουραγού στην έρευνα και στην ανάπτυξη (R&D) έχει παρόλγει οριστικά και ότι η νέα οικονομία τα επόμενα χρόνια θα εστιάζει στην ενίσχυση της σύνδεσης των επιχειρήσεων με τις ερευνητικές δραστηριότητες.

Η άφιξη της Tesla στην Ελλάδα, και μάλιστα σε κτίριο του Εθνικού Κέντρου Ερευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος», τι σηματοδοτεί;
Πρώτα και πάνω απ' όλα, η έλευση μέρους του R&D τμήματος της Tesla στην Ελλάδα αναδεικνύει την υψηλή ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει η χώρα. Πράγματι, καίριας σημασίας για την επιλογή της Ελλάδας ήταν το εξαιρετικό επιστημονικό δυναμικό που υπάρχει στη χώρα – και αναφέρομαι στους Ελλη-

νες μηχανικούς και τεχνικούς που προέρχονται από τα ελληνικά δημόσια ΑΕΙ. Κατά τον τρόπο αυτό αποδεικνύεται η υψηλή στάθμη τόσο της εκπαίδευσης όσο και της κατάρτισης που αυτά προσφέρουν. Στην προκειμένη περίπτωση, μιλάμε για αποφοίτους του ΕΜΠ, που έχουν θητεύσει δίπλα στον καθηγητή Αντώνιο Κλαδά, στη Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, και έχουν στελεχωσει τμήματα R&D όχι μόνο της Tesla αλλά και άλλων μεγάλων αυτοκινητοβιομηχανιών. Σε κάθε περίπτωση, η πρόσφατη ίδρυση της Tesla Greece –που κατ' αρχάς θα εστιάζει σε δραστηριότητες R&D– σηματοδοτεί την απαρχή ενός νέου τύπου επενδύσεων στη χώρα, που βασίζονται στην έρευνα, στην καινοτομία και στην ένταση γνώσης. **Υπάρχουν κι άλλες διεθνείς επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν κέντρα έρευνας και ανάπτυξης στην Ελλάδα; Πώς προέκυψε το όψιμο αυτό ενδιαφέρον και τι σημαίνει για τη χώρα;** Στόχος της πολιτικής του Τομέα Ερευνας και Καινοτομίας του υπουργείου Παιδείας παραμένει η προσέλκυση στην Ελλάδα τμημάτων R&D εταιρειών υψηλής τεχνολογίας και αναμένεται να ενταθεί το σχετικό ενδιαφέρον στο προσεχές μέλλον. Το ενδιαφέρον αυτό δεν προέκυψε από μόνο του ή ξαφνικά. Αποτελεί προϊόν επίμονων προσπαθειών από την κυβέρνηση, με σταθερό προσανατολισμό την αναστροφή του αρνητικού οικονομικού κλίματος μέσω ενός άλλου είδους επενδύσεων, πέραν των καθιερωμένων, που θα βασίζεται στη γνώση που παράγεται στη χώρα. Αποτελεί, με άλλα λόγια, μέρος της προσπάθειας για ένα νέο παραγωγικό πρότυπο που θα βασίζεται στην οικονομία της γνώσης.

Για πρώτη φορά τα κονδύλια για έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό του ΑΕΠ ξεπέρασαν το 1%. Στην πράξη, τι σημαίνει αυτό για τη χώρα;
Μιλώντας με καθαρούς αριθμούς, το 2016 οι συνολικές R&D δαπάνες ήταν 1.754,2 εκατ. ευρώ, που είναι το μεγαλύτερο, μέχρι σήμερα, ποσό που έχει διατεθεί για R&D δαπάνες στη χώρα. Η μεγα-

“
Το 2016 οι συνολικές δαπάνες για έρευνα ανήλθαν σε 1,75 δισ. €, που αποτελεί το μεγαλύτερο, μέχρι σήμερα, ποσό που έχει διατεθεί για R&D δαπάνες στη χώρα.

λύτερη πηγή χρηματοδότησης παραμένει η δημόσια χρηματοδότηση με 746,8 εκατ. ευρώ, με τον τακτικό προϋπολογισμό για έρευνα & ανάπτυξη να αυξάνεται από 442,7 εκατ. ευρώ το 2015 σε 547,5 εκατ. ευρώ το 2016. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα παραπάνω συνέβησαν μέσα σε συνθήκες έντονης οικονομικής κρίσης, κατά την οποία η έρευνα αποτελεί, κατά κανόνα, τον εύκολο στόχο για περικοπές. Η αύξηση των R&D κονδυλίων αποτυπώνει έμπρακτα τη βούληση της κυβέρνησης για την οικοδόμηση ενός νέου παραγωγικού προτύπου στη χώρα, αυτού της οικονομίας της γνώσης. Η γνώση που απορρέει από την επιστημονική έρευνα και η καινοτομία που βασίζεται σε αυτήν οδηγούν συχνά σε προϊόντα και υπηρεσίες μεγάλης προστιθέμενης αξίας. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μάλιστα, θα πρωταγωνιστούν με την προσφορά ποιοτικών θέσεων εργασίας και με την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η αύξηση, συνεπώς,

Ο Κώστας Φωτάκης τονίζει ότι έχουν εγκριθεί 1.000 νέες θέσεις μελών ΔΕΠ, 100 νέες θέσεις ερευνητών για τη διετία 2017-2018 και 13.000 θέσεις σε πενταετή ορίζοντα.

ΑΓΓ. ΜΠΕ

ΑΡ. PHOTO

ΑΥΞΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Ερχονται 13.000 θέσεις εργασίας στην έρευνα

ΣΤΟ 1,01% διαμορφώθηκε το 2016 το ποσοστό των δαπανών έρευνας & ανάπτυξης (Ε&Α) επί του ΑΕΠ, υπερβαίνοντας για πρώτη φορά το κατώφλι του 1%, σύμφωνα με τα τελικά στοιχεία που δημοσίευσε το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ) και τα οποία έχουν αποσταλεί στη Eurostat. Η μεγαλύτερη πηγή χρηματοδότησης Ε&Α για το 2016 παραμένει η κρατική χρηματοδότηση με 746,8 εκατ. ευρώ και μερίδιο 42,6% επί του συνόλου. Μεγάλη αύξηση καταγράφεται στη δεύτερη μεγαλύτερη πηγή χρηματοδότησης, τον επιχειρηματικό τομέα, ο οποίος χρηματοδοτεί με 705,5 εκατ. ευρώ (ποσοστό 40,2% του συνόλου) τις δραστηριότητες Ε&Α στη χώρα. Το μεγαλύτερο μέρος, 648,5 εκατ. ευρώ, επενδύεται σε Ε&Α που διενεργείται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, ενώ το υπόλοιπο ποσό χρηματοδοτεί δραστηριότητες Ε&Α στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (40,8 εκατ. ευρώ), στον κρατικό τομέα (14,1 εκατ. ευρώ) και σε ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα (2,2 εκατ. ευρώ).

ΜΕΙΩΣΗ

Ωστόσο, παρά την αύξηση των δαπανών Ε&Α, το 2016 σημειώθηκε υστέρηση σε όρους απασχόλησης. Ο αριθμός των Ισοδυνάμων Πλήρους Απασχόλησης (ΙΠΑ), που αποδίδουν «θέσεις» πλήρους απασχόλησης, μειώθηκε σε σχέση με το 2015, τόσο για το συνολικό προσωπικό σε Ε&Α όσο και για τους ερευνητές. Για το 2016, το συνολικό προσωπικό σε Ε&Α ανήλθε σε 41.789,8 ΙΠΑ και οι ερευνητές σε 29.403 ΙΠΑ.

Σύμφωνα με τον Κώστα Φωτάκη, η μείωση του αριθμού των ερευνη-

τών είναι τα επίχειρα των ατελείωτων πολιτικών λιτότητας που εφαρμόστηκαν κατά τα χρόνια της κρίσης.

«Η υποτίμηση της εργασίας, η ανεργία και κυρίως η έλλειψη προοπτικών σταδιοδρομίας, που εντάθηκαν κατά την περίοδο της κρίσης, έχουν οξύνει το φαινόμενο της μονόπλευρης φυγής επιστημόνων στο εξωτερικό (brain drain), αλλά και την ετεροαπασχόλησή τους σε εργασίες χαμηλής εξειδίκευσης (brain waste). Αταλάντευτο στόχος μας αποτελεί η υποκατάσταση της μονόπλευρης φυγής στο εξωτερικό από μία ισορροπη κινητικότητα επιστημόνων. Στο πλαίσιο της παραπάνω στόχευσης, έχουν σχεδιαστεί και ήδη εφαρμόζονται μια σειρά μέτρων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν πρωτοβουλίες που αφορούν και τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Αρχικά ήταν η δημιουργία θέσεων εργασίας σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα (ΕΚ) της χώρας, κάτι που είχε εκλείψει κατά τα τελευταία 7 χρόνια. Εγκρίθηκαν 1.000 νέες θέσεις μελών ΔΕΠ και 100 νέες θέσεις ερευνητών για τη διετία 2017-2018. Ακολουθεί, κατά προτεραιότητα, η στήριξη υποψήφιων διδακτόρων και μεταδιδακτόρων, με τη δημιουργία περίπου 13.000 θέσεων εργασίας (ΕΚ) της χώρας, σε πενταετή ορίζοντα, από το ΕΣΠΑ και το ΕΛΙΔΕΚ».

Τέλος, όπως υπογραμμίζει ο Κ. Φωτάκης, στον νέο αναπτυξιακό νόμο, αλλά και σε μια σειρά υπουργικών αποφάσεων, εμφανίζεται μια δέσμη σοβαρών κινήτρων για επενδύσεις στην έρευνα και στην καινοτομία. Χαρακτηριστικά αναφέρει την πρόσφατη ρύθμιση η οποία προβλέπει τη χορήγηση αυξημένων φοροαπαλλαγών που θα φτάνουν το 130% της επιδότησης. ●

των R&D κονδυλίων εγγυάται και την ανάκτηση της παραγωγικής υστέρησης που προκάλεσε η αποβιομηχάνιση των τελευταίων χρόνων.

Η Ελλάδα κατατάσσεται πλέον στη 19η θέση μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ, βελτιώνοντας κατά τρεις θέσεις την κατάταξή της σε σχέση με το 2015 και προσεγγίζοντας για πρώτη φορά χώρες όπως η Ιρλανδία και η Ισπανία. Ο στόχος;

Ο στόχος είναι κάθε χρόνο να βελτιώνεται η κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ όσον αφορά τις δαπάνες έρευνας & ανάπτυξης ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ο στόχος αυτός, όπως ήδη σας ανέφερα, είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας προς όφελος όλων των πολιτών – και μάλιστα είναι εφικτός, καθώς αναμένεται περαιτέρω αύξηση των R&D δαπανών για το 2017 και το 2018. Ο απώτερος στόχος είναι να πλησιάσουμε τον ευρωπαϊκό μέσο όρο ποσοστού R&D δαπανών, με ταυτόχρονη βελτίωση των ποιοτικών χα-

ρακτηριστικών που συνεισφέρουν στην οικονομία της γνώσης. Με αυτόν τον τρόπο εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας και θα αυξηθεί το ετήσιο ΑΕΠ της χώρας.

Σημαντική αύξηση δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη καταγράφεται στον επιχειρηματικό τομέα, με αύξηση κατά 178,8 εκατ. ευρώ (31,8%) σε σχέση με το 2015. Πού οφείλεται αυτό, κατά την άποψή σας;

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι η καταγεγραμμένη αύξηση R&D δαπανών από τον επιχειρηματικό τομέα είναι, σε μεγάλο βαθμό, από ίδιους πόρους. Η αύξηση αυτή αποτελεί έναν δείκτη που με τρόπο απτό αποτυπώνει την εμπιστοσύνη την οποία δείχνει ο επιχειρηματικός τομέας στο οικονομικό περιβάλλον που διαγράφεται και στις προοπτικές που διανοίγονται. Η επένδυση του ιδιωτικού τομέα, κυρίως από ίδιους πόρους, στην έρευνα είναι ενδεικτική και της αναστροφής του ζοφερού οικονομικού κλίματος που επικρατούσε στην Ελλάδα. ●